

Alişrımalar 3.1

① $c = \{c_n\} \in l^\infty$ olsun.

$$T_c: l^2 \rightarrow l^2, \quad T_c(\{x_n\}) = \{c_n x_n\} \Rightarrow T_c^* = ?$$

② $T: l^2 \rightarrow l^2$

$$T(x_1, x_2, x_3, x_4, \dots) = (0, 4x_1, x_2, 4x_3, x_4, \dots)$$

$$\Rightarrow T^* = ?$$

③ H bir Hilbert uzayı ve $y, z \in H$ olsun.

Eğer $T(x) = (x, y)z$ sınırlı lineer operatör ise
 $T^*(w) = (w, z)y$ olduğunu gösteriniz.

Çözüm

① $\{x_n\}, \{y_n\} \in l^2$ ve $\{z_n\} = T_c^* \{y_n\}$ olsun.

$$(\{c_n x_n\}, \{y_n\}) = (T_c \{x_n\}, \{y_n\}) = (\{x_n\}, \{z_n\})$$

$$\Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} c_n x_n \bar{y}_n = \sum_{n=1}^{\infty} x_n \bar{z}_n$$

Eğer tüm $n \in \mathbb{N}$ için $\bar{z}_n = c_n \bar{y}_n$ (ya da $z_n = \bar{c}_n y_n$) ise bu eşitlik tüm $\{x_n\} \in l^2$ için sağlanır.

$$\bar{c} = \{\bar{c}_n\} \text{ alırsa } (T_c)^* = T_{\bar{c}} \text{ bulunur.}$$

← adjoint tek olduğundan

② $x = \{x_n\}, y = \{y_n\} \in l^2$ we $z = \{z_n\} = T^*(\{y_n\})$ of sum.

$$(Tx, y) = (x, z)$$

$$\Rightarrow ((0, 4x_1, x_2, 4x_3, x_4, \dots), (y_1, y_2, y_3, y_4, \dots)) \\ = ((x_1, x_2, x_3, x_4, \dots), (z_1, z_2, z_3, z_4, \dots))$$

$$\Rightarrow 4x_1 \bar{y}_2 + x_2 \bar{y}_3 + 4x_3 \bar{y}_4 + \dots = x_1 \bar{z}_1 + x_2 \bar{z}_2 + x_3 \bar{z}_3 + \dots$$

$$\Rightarrow z_1 = 4y_2, z_2 = y_3, z_3 = 4y_4, \dots$$

$$\Rightarrow T^*(y) = (4y_2, y_3, 4y_4, \dots)$$

③ $T(x, u) = ((x, y)z, u) = (x, y)(z, u) = (x, y)\overline{(u, z)}$
 $\Rightarrow \overline{(u, z)} = \overline{(u, z)}(x, y)$
 $= (x, (u, z)y)$

Do (2 points) Find A^* in terms of A, B and C

$$T^*(u) = (u, z)y$$

Aliştırmalar 3.2

10

- ① $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ matrisi normaldir?
- ② Aliştırmalar 3.1 de ① ve ②'deki operatörler normal midir? (T_c normal, T normal değil)
- ③ T_c operatörüne verilir.
 - (a) $\forall n \in \mathbb{N}$ için $c_n \in \mathbb{R}$ ise T_c kendine-estir
 - (b) $\forall n \in \mathbb{N}$ için $|c_n| = 1$ ise T_c üniterdir.
- ④ $S, T \in B(H)$ ve S kendine-estir ise T^*ST de kendine-estir
- ⑤ $A \in B(H)$ tersinir ve kendine-estir ise A^{-1} de kendine-estir
(A^* da tersinirdir ve $(A^*)^{-1} = (A^{-1})^*$ dir $\Rightarrow A = A^* \Rightarrow$)
- ⑥ $S, T \in B(H)$ kendine-estir op.ler olsun.
 ST kendine-estir $\Leftrightarrow ST = TS$ gösteriniz

Örnekler 3.2

① $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow A^* = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$

$$\Rightarrow AA^* = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$$
$$A^*A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \Rightarrow AA^* \neq A^*A$$

olup A normal değildir.

② (a) $T_c: l^2 \rightarrow l^2$, $T_c(\{x_n\}) = \{c_n x_n\} \Rightarrow T_c^* = T_{\bar{c}}$ (bulundu)

(*) $T_c^* T_c(\{x_n\}) = T_{\bar{c}} T_c(\{x_n\}) = T_{\bar{c}}(\{c_n x_n\})$
 $= \{\bar{c}_n c_n x_n\} = \{|c_n|^2 x_n\} = T_{|c|^2} \{x_n\}$ olur.

(**) $T_c T_c^*(\{x_n\}) = T_c T_{\bar{c}}(\{x_n\}) = T_c(\{\bar{c}_n x_n\})$
 $= \{c_n \bar{c}_n x_n\} = \{|c_n|^2 x_n\} = T_{|c|^2} \{x_n\}$ olur.

(*) ve (**) dan $T_c T_c^* = T_c^* T_c$ yani T_c normal bul

(b) $T^* T(\{x_n\}) = T^*(0, 4x_1, x_2, 4x_3, x_4, \dots) = (4x_1, x_2, 4x_3, x_4, \dots)$

$$T T^*(\{x_n\}) = T(4x_2, x_3, 4x_4, x_5, \dots) = (0, 4x_2, x_3, 4x_4, \dots)$$

$\Rightarrow T^* T \neq T T^*$ ve T normal değildir.

③ (a) $\forall n \in \mathbb{N}$ için $c_n \in \mathbb{R}$ ise T_c kendine-estir:

$$c = \bar{c} \text{ olup } T_c^* = T_{\bar{c}} = T_c \text{ yani } T_c \text{ kendine-estir.}$$

(b) $\forall n \in \mathbb{N}$ için $|c_n| = 1$ ise T_c üniterdir.

$$T_c T_c^* = T_{|c|^2} = I \text{ ve } T_c^* T = T_{|c|^2} = I$$

$\Rightarrow T_c$ üniterdir.

④ $S, T \in B(H)$ ve S kendine-estir ise S kendine-estir

$$(T^*(ST))^* \underset{\text{(Lema 3.8)}}{=} (ST)^* T^{**} = T^* S^* T^{**} \overset{\text{eslenğin eslenği kaidisi}}{=} T^* S T$$

olup $T^* S T$ kendine-estir.

⑤ $A \in B(H)$ tersinir ve kendine-estir olsun.

(a) (8 points) Find A^{-1} in terms of A, A^* and A^{-1} . Bu durumda, A tersinir olduğunda A^* da tersinirdir ve $(A^*)^{-1} = (A^{-1})^*$ dir (Lema 2.14)
 $A = A^*$ (kendine-estir) $\Rightarrow A^{-1} = (A^{-1})^*$ olur. Yani A^{-1} kendine-estir.

⑥ $S, T \in B(H)$ kendine-estir operatörler olsun.

$$(ST)^* = T^* S^* = TS \text{ eşitliğinden}$$

$$ST = (ST)^* \Leftrightarrow ST = TS \text{ (Yani } S \text{ ve } T \text{ değişmeli oluyor)}$$